

האוניברסיטה העברית בירושלים

סילבוס

ביטחון בין-לאומי : תאוריה ומציאות - 58306

תאריך עדכון אחרון 07-10-2018

נקודות זכות באוניברסיטה העברית: 4

תואר: בוגר

היחידה האקדמית שאחראית על הקורס: יחסים בין-לאומיים

השנה הראשונה בתואר בה ניתן ללמוד את הקורס: 0

סמסטר: שנתי

שפת ההוראה: עברית

קמפוס: הר הצופים

מורה אחראי על הקורס (רכז): ד"ר קורונה כגן

דוא"ל של המורה האחראי על הקורס: korina.kagan@mail.huji.ac.il

שעות קבלה של רכז הקורס:

מורי הקורס:

תאור כללי של הקורס:

הקורס עוסק במלחמה ושלום בין המעצמות הגדולות במערכת הבינלאומית, והוא מחולק לשלושה חלקים. בחלקו הראשון של הקורס נסקור את הגישות והתיאוריות המרכזיות לחקר מלחמה ושלום ביחב"ל. בחלקו השני ניישם גישות אלה לשורה של מקרים היסטוריים של מלחמה ושלום בין המעצמות במאתיים השנה האחרונות. בחלק השלישי נדון בעתיד המלחמה והשלום בעידן הנוכחי ובעתיד.

מטרות הקורס:

המטרות הלימודיות בקורס הן פיתוח הבנה מעמיקה וביקורתית של הגישות והתיאוריות השונות לחקר המלחמה והשלום ביחסים הבינלאומיים, וכן פיתוח היכולת להשתמש בהן לניתוח תהליכים ואירועים הן היסטוריים והן שוטפים בעולם בתחומי המלחמה והשלום.

תוצרי למידה

בסיומו של קורס זה, סטודנטים יהיו מסוגלים:

להכיר היטב את הגישות והתיאוריות המרכזיות בתחום לימודי המלחמה והשלום ביחב"ל. להשוות בין הגישות והתיאוריות השונות לניתוח מלחמה ושלום. לבקר את הגישות והתיאוריות השונות לאור תיאוריות מתחרות ולאור מידת התאמתן למקרים אמפיריים בעבר ובהווה. ליישם את הגישות והתיאוריות השונות להבנת תהליכים ואירועים היסטוריים בתחומי המלחמה והשלום. להעריך את מידת הצלחתן היחסית של הגישות והתיאוריות המתחרות בהסבר תהליכים ואירועים בעולם בתחומי המלחמה והשלום בהיסטוריה ובעידן הנוכחי.

דרישות נוכחות (%) :

80% מהשיעורים

שיטת ההוראה בקורס: הרצאה

רשימת נושאים / תכנית הלימודים בקורס:

תוכנית הקורס

1. מבוא: מיהן המעצמות הגדולות ומיהן מלחמות גדולות?

חלק א': גישות תיאורטיות למלחמה ושלום

2. גישות תיאורטיות מתחרות לסוגיות מלחמה ושלום

3. הסברים ריאליסטיים שונים למלחמה ושלום בין המעצמות

4. סוגי מערכות בינלאומיות והשפעתן על מלחמה ושלום

-
5. תיאורית השלום הדמוקרטי ומבקרית
 6. תיאורית השלום המסחרי ומבקרית
 7. השפעתם של תרבות אסטרטגית ונורמות בינלאומיות על שלום
 8. הוויכוח הריאליסטי - מוסדי: השפעתם של מוסדות בינלאומיים על שלום

חלק ב': מלחמה ושלום בין המעצמות מאז 1815

9. "השלום הארוך" של המאה ה-19 - הקונצרט האירופי וסיומו
10. מדוע פרצה מלחמת העולם הראשונה?
11. העידן שבין מלחמות העולם, "מדיניות הפיוס" של שנות ה-30, והגורמים לפרוץ מלחמת העולם השנייה
12. מדוע פרצה המלחמה הקרה?
13. מדוע לא הסלימה המלחמה הקרה למלחמת עולם שלישית, וכיצד הפכה ל"שלום הארוך"?
14. סיומה המפתיע של המלחמה הקרה: מדוע וכיצד הסתיימה בדרכי שלום?

חלק ג': העידן הנוכחי והעתיד

15. עידן "השלום החד-קוטבי": ארה"ב כהגמון בינלאומי
16. לקראת שינוי מערכתי: ירידת ארה"ב ועליית סין
17. האם סכסוך עתידי בין ארה"ב לסין הוא בלתי נמנע? האם תיתכן מלחמה גדולה נוספת בין ארה"ב לסין?
18. האמנם אבד סופית הכלח על המלחמות הגדולות?

חומר חובה לקריאה:
רשימת הקריאה

חלק א': גישות תיאורטיות למלחמה ושלום

גישות תיאורטיות מתחרות למלחמה ושלום

רשות:

Stephen Walt, "International Relations: One World, Many Theories", *Foreign Policy*, no. 110 (1998), pp. 29-46.

Jack Snyder, "One World, Rival Theories", *Foreign Policy*, no. 145 (2004), pp. 52-62.

הסברים ריאליסטיים שונים למלחמה ושלום בין המעצמות

Kenneth Waltz, "The Origins of War in Neorealist Theory", *Journal of Interdisciplinary History*, vol. 18, no. 4 (1988), pp. 615-628.

John Mearsheimer, *The Tragedy of Great Power Politics* (New York: Norton, 2001), pp. 1-54.

סוגי מערכות בינלאומיות והשפעתן על מלחמה ושלום

Kenneth Waltz, "The Stability of a Bipolar World", *Daedalus*, vol. 93, no. 3 (1964), pp. 881-909.
רשות:

Karl Deutsch and David Singer, "Multipolar Power Systems and International Stability", *World Politics*, vol. 16, no. 3 (1964), pp. 390-406.

תיאורית השלום הדמוקרטי

Francis Fukuyama, "The End of History?" *The National Interest*, no. 16, summer 1989, pp. 3-18.

Zeev Maoz and Bruce Russett, "Structural and Normative Causes of Peace between Democracies", *American Political Science Review*, vol. 87, no. 3 (1993), pp. 624-638.

תיאורית השלום המסחרי

Dale Copeland, "Economic Interdependence and War: A Theory of Trade Expectations", *International Security*, vol. 20, no. 4 (1996), pp. 5-41.

השפעתם של תרבות אסטרטגית ונורמות בינלאומיות על שלום

Michael Desch, "Culture Clash: Assessing the Importance of Ideas in Security Studies", *International Security*, vol. 23, no. 1 (1998), pp. 141-170.

הוויכוח הריאליסטי - מוסדי: השפעתם של מוסדות בינלאומיים על שלום

John Mearsheimer, "The False Promise of International Institutions", International Security, vol. 19, no. 3 (1994/95), pp. 5-49.

(לא צריך לקרוא עמודים 37-46)

חלק ב': מלחמה ושלום בין המעצמות מאז 1815

מדוע פרצה מלחמת העולם הראשונה?

Keir Lieber, "The New History of World War 1 and What It Means for International Relations Theory", International Security, vol. 32, no. 2 (Fall 2007), pp. 107-146.

Jack Snyder and Keir Lieber, "Defensive Realism and the 'New' History of World War 1", International Security, vol. 33, no. 1 (Summer 2008), pp. 174-194.

העידן שבין מלחמות העולם, "מדיניות הפיוס" והגורמים לפרוץ מלחמת העולם השנייה

Norrin Ripsman and Jack Levy, "Wishful Thinking or Buying Time? The Logic of British Appeasement in the 1930s", International Security, vol. 33, no. 2 (Fall 2008), pp. 148-181.

מדוע פרצה המלחמה הקרה?

John Lewis Gaddis, "The Emerging Post-Revisionist Synthesis on the Origins of the Cold War", Diplomatic History, vol. 7, no. 3 (1983), pp. 171-190.

מדוע לא הסלימה המלחמה הקרה למלחמת עולם שלישית, וכיצד הפכה ל"שלום הארוך"?

John Gaddis, "The Long Peace: Elements of Stability in the Postwar International System", International Security, vol. 10, no.4 (1986), pp. 99-142.

סיום המלחמה הקרה: מדוע וכיצד הסתיימה בדרכי שלום?

Richard Ned Lebow, "The Long Peace, the End of the Cold War, and the Failure of Realism", *International Organization*, vol. 48, no.2 (1994), pp. 249-278.

Stephen Brooks and William Wohlforth, "Power, Globalization and the End of the Cold War: Reevaluating a Landmark Case for Ideas", *International Security*, vol. 25, no.3 (2000/01), pp. 5-53.

חלק ג': העידן הנוכחי והעתיד

עידן "השלום החד-קוטבי"? ארה"ב כהגמון בינלאומי

William Wohlforth, "The Stability of a Unipolar World", *International Security*, vol. 24, no.1 (Summer 1999), pp. 5-41.

Charles Kegley, "The Neoidealist Moment in International Studies? Realist Myths and the New International Realities", *International Studies Quarterly*, vol. 37, no. 2 (1993), pp. 131-146.

Robert Jervis, "Theories of War in an Era of Leading-Power Peace", *American Political Science Review*, vol. 96, no. 1 (2002), pp. 1-14.

לקראת שינוי מערכתי? עליית סין וירידת ארה"ב

Josef Joffe, "The Default Power: The False Prophecy of America's Decline", *Foreign Affairs*, vol. 88, no. 5 (2009), pp. 21-35.

Arvind Subramanian, "The Inevitable Superpower: Why China's Dominance Is a Sure Thing", *Foreign Affairs*, Vol. 90, No. 5 (September/October 2011), pp. 66-78.

רשות:

Christopher Layne, "This Time It's Real: The End of Unipolarity and the Pax Americana", *International Studies Quarterly*, vol. 56 (2012), pp. 203-213

Michael Beckley, "China's Century? Why America's Edge Will Endure", *International Security*, Vol. 36, No. 3 (Winter 2011/12), pp. 41-78;

Joseph Nye, "The Twenty-First Century Will Not Be a 'Post-American' World", *International Studies Quarterly*, vol. 56 (2012), pp. 215-217.

Salvatore Babones, "The Middling Kingdom: The Hype and Reality of China's Rise", *Foreign Affairs*, Vol. 90, No. 5 (September/October 2011), pp. 79-88.

האם סכסוך עתידי בין ארה"ב לסין הוא בלתי נמנע? האם תיתכן מלחמה גדולה נוספת ביניהן?

חובה:

Aaron Friedberg, "The Future of US - China Relations: Is Conflict Inevitable?", *International Security*, vol. 30, no. 2 (2005), pp. 7-45.

John Mearsheimer, "The Gathering Storm: China's Challenge to US Power in Asia", *Chinese Journal of International Politics*, vol. 3, no. 4 (2010), pp. 381-96.

רשות:

Avery Goldstein, "First Things First: The Pressing Danger of Crisis Instability in US - China Relations", *International Security*, vol. 37, no. 4 (2013), pp. 49-89.

Ja Chong and Todd Hall, "The Lessons of 1914 for East Asia Today: Missing the Trees for the Forest", *International Security*, vol. 39, no. 1 (Summer 2014), pp. 7-43.

Adam Liff and John Ikenberry, "Racing Toward Tragedy? China's Rise, Military Competition in the Asia-Pacific, and the Security Dilemma", *International Security*, vol. 39, no. 2 (Fall 2014), pp. 52-91.

Charles Glaser, "A US - China Grand Bargain? The Hard Choice between Military Competition and Accommodation", *International Security*, vol. 39, no. 4 (Spring 2015), pp. 49-90.

האמנם אבד סופית הכלח על המלחמות הגדולות?

חובה:

Michael Mandelbaum, "Is Major War Obsolete?" *Survival*, vol. 40, no. 4 (1998/99),

pp. 20-38.

Mark Haas, "A Geriatric Peace? The Future of US Power in a World of Aging Populations", *International Security*, vol. 32, no. 1 (Summer 2007), pp. 112-147.

Azar Gat, "The Return of Authoritarian Great Powers", *Foreign Affairs*, vol. 86, no. 4 (July-August 2007), pp. 59-69.

רשות:

James Ray, "The Abolition of Slavery and the End of International War", *International Organization*, vol. 43, no.3 (1989), pp. 405-440.

Michael Mandelbaum et al., "Is Major War Obsolete? An Exchange", *Survival*, vol. 41, no. 2 (1999), pp.139-152.

Carl Kaysen, "Is War Obsolete? A Review Essay", *International Security*, vol. 14, no.4 (1990), pp. 42-64.

Christopher Fettweis, "A Revolution in International Relations Theory: Or, What If Mueller Is Right?" *International Studies Review*, vol. 8, no. 4 (2006), pp. 677-697.

Daniel Deudney and John Ikenberry, "The Myth of the Autocratic Revival: Why Liberal Democracy Will Prevail", *Foreign Affairs*, vol. 88, no. 1 (January-February 2009), pp. 77-93.

Azar Gat et al., "Which Way Is History Marching? Debating the Authoritarian Revival", *Foreign Affairs*, vol. 88, no. 4 (July-August 2009), pp. 150-159.

Azar Gat, "Review Essay: Is War Declining – and Why?" *Journal of Peace Research*, vol. 50, no. 2 (March 2013), pp. 149-157.

חומר לקריאה נוספת:

הערכת הקורס - הרכב הציון הסופי :

מבחן מסכם בכתב/בחינה בעל פה 75 %

הרצאה 0 %

השתתפות 0 %

הגשת עבודה 25 %

הגשת תרגילים 0 %

הגשת דו"חות 0 %

פרויקט מחקר 0 %

בחנים 0 %

אחר 0 %

מידע נוסף / הערות: